

Kristian Cordero

Cantos Crónicas

Babilonya

Sa loob ng bawat mata ko ay may lungsod. Walang pangalan ang nasa kaliwa samantalang tinatawag na Babilonya ang nasa kanan. Lungsod ito ng mga haring-pilosopo, makata, at mga alkemiko. Ang mga makata at alkemiko ang tumatayong mga obispo ng Babilonya. Sila ang mga pantas ng kaharian. Ang nagpapanday sa kinabukasan ng Babilonya. Bawat isa sa kanila ay may isang kawal na nagbabantay sa kanilang pag-aaral o kung namamasyal sila sa mga itinakdang hangganan.

May anim na libong kawal na magdamag na nag-eensayo para ipagtanggol ang buong lungsod sakaling may alikabok na lumusob. Piling-pili ang mga kawal na bumubuo sa hukbong sandatahan ng Babilonya.

Ang mga kawal ay mga estudyante ng makata at alkemiko. Mula sa kanilang hanay ay pumipili ng magiging haring-pilosopo. Maliban sa pagtuturo sa mga kawal, gumagawa rin ng iba pang mga batas ang mga alkemiko at makata. May bulong-bulungang, iisa lamang ang dalawa. Dahil na rin sa misteryosong dunong ng mga ito ay nagagawa nilang paghiwalayin ang katawan

sa kaluluwa. Ngunit bulong-bulungan lamang ito na nagsimula sa isang antigong aklat na nakuha ng isang haring-pilosopo, na matapos kalabanin ang kanyang mga dating guro ay nagpakamatay na lamang sa pamamagitan ng pag-inom ng ihi ng isang di-pangkaraniwang insekto na matatagpuan lamang sa balahibo ng isang pulang kabayo.

Lisa ang pinaniniwalaang relihiyon sa estado ng Babilonya. Ito ang hindi paniniwala sa kabilang lungsod. Ang anumang paglapastangan sa relihiyon ay pagtawag sa poot ng buong kasaysayan ng Babilonya.

Hanggang sa dumating ang isang kawal mula sa kanyang pag-eensayo. Ibinalita niyang narating niya ang abot-tanaw at nakita ang tuktok ng palasyo ng kabilang lungsod. Isang gintong tore kung saan maririnig ang rumaragasang ilog ng luha.

Matapos matuldukan ang kuwento ng kawal, agad na nagkagulo sa buong Babilonya at ipinatawag ng haring-pilosopo ang nasabing kawal. Saksi ang buong unibersidad ng mga alkemiko at makata ng buong panahon sa paglilitis. Isinuot nila ang kanilang makukulay na toga at mga tinubog na medalya. Kumikinang ang buong kaharian sa mga medalyang noon pa lamang nasilayan ng marami sa mga kawal.

Tila bumaba ang araw sa loob ng palasyo.

Inusig ng isang huwes-makata ang kawal na nagsabing nakita niya ang kabilang lungsod. Matatas ang huwes. Gamay niya ang batas ng tula at sa pagbigkas niya ng kanyang mga kataga ay tila humihiram ito ng lakas sa mga alon ng dagat. Marami sa mga kawal ang nag-ambisyong maging katulad ng huwes na makata.

Tahimik lamang ang kawal sa kanyang pakikinig hanggang sa binigyan siya ng pagkakataong magsalita ng kanyang depensa. May kabang naramdaman ang ilang

alkemiko na naging malapit sa kawal na ito. Balitang matamis ang laway ng kawal na ito at nakakapaningas ng medalya.

Inamin ng kawal na alam niyang maaari siyang patayin sa ginawang pagsasalita tungkol sa kabilang lungsod na walang pangalan. Inamin niyang lumabag siya sa utos ng pinunong kawal-heneral na hanggang sa dulo lamang ng bundok ang kanilang maaaring ituring na mundo. Inamin niyang nanaginip siya ng mga medalya ng purong liwanag. Inamin niyang may nararamdaman siyang tamis sa sariling laway. Inamin niyang maaaring malikmata, (isang salita na noon pa lamang narinig ng buong Babilonya) ang nangyari sa kanya nang minsang tumawid siya sa ipinagbabawal na hanggahan. Inamin niya na minsan na niyang nabasa ang antigong aklat ng nagpakamatay na haring-pilosopo. Imahinasyon ang pamagat ng libro at dito niya unang natagpuan ang salitang malikmata. Inako niya ang lahat ng bintang at ang poot ng buong kasaysayan ng Babilonya. Inamin niyang maaari lamang na gusto niyang magkagulo ang mundo ng Babilonya. At habang sinasabi niya ang mga litanyang ito ay unti-unting naging isang muta ang kawal—isang dumi, kulay nana, na kailangan nang tanggalin sa kaharian ng Babilonya.

At marahil nagsisinungaling nga ang kawal.

Dahil wala naman talagang mata ang mga taga-Babilonya—ang isang lungsod na nasa loob ng aking kanan na mata.

Babel

Nasa ikalabimpitong taon na ng pagpapatatayo ng tore at nasa kalagitnaan na ng ikasiyam na raan at labintatlong palapag nang mapansin ng isang alipin mula sa unang palapag ang isang kumikinang na bagay mula sa kanyang

mga tinipong buhangin. Tumama ang liwanag nito sa kanyang mga mata.

Kung sakaling diyamante ito, maaaring matubos siya sa kanyang pagkaalipin sakaling tama ang kanyang hinala. Kinilabutan siya sa mga sumunod na eksenang tumambad sa kanya—tiyak na pagkakaguluhan ito ng kanyang mga kapwa-alipin, samantalang maglalaway naman ang asawa ng hari sa diyamanteng idadagdag niya sa koleksiyon sa kanyang leeg.

Sa labimpitong taon, walo na ang nakakuha ng diyamanteng mga kulay arco iris at matapos nila itong madala sa palasyo ay wala nang narining mula sa kanila. Sinabi ng ilang kawal na bumalik na ang mga ito sa kanilang mga sariling bayan at nagsimula nang mabuhay bilang mga maharlikang tao sa kanilang lipi. May ilang mga aliping nagsabing nakita nila ang tatlo sa mga bangkay nito sa ilog kung saan ipinagbawal sa kanila ang pagbabad at ang pag-uusap-usap sapagkat hindi naman sila magkakaunaawaan. Walang silbi ang mga wika ng mga alipin.

Ang mga alipin ay nagmula sa iba't ibang bahagi ng kalupaan na sinakop ng mga kawal at hari ng Babel. Sila ang mga tropeong ipinagmamalaki ng buong lungsod sa karibal nitong lungsod na balitang gumagawa rin ng pinakamalaking sasakyang pandagat na lulusob sa iba pang lungsod na nakita ng kanilang mga pantas sa kanilang mga panaginip matapos ang labintatlong gabi ng pakikipagtalik sa kung anumang matagpuang hayop sa gitna ng disyerto.

Sa unang taon ng pagpapatayo ng tore na gagamiting isang paaralan at palasyo ng mga anak ng Babel, nahirapan ang mga kawal sa pag-uutos sapagkat iba't iba ang wika ng mga alipin. Ang buhangin sa isang alipin ay tubig para sa dalawa samantalang ang bato ay pag-ibig at ang Diyos ay isang tae. Kung kaya kinailangan ng

mga kawal na gumawa ng isang wika para sa pagpapatayo ng tore. Umabot sa limang taon bago natutuhan ang isang wika. Habang unti-unti namang umikli ang dila ng mga alipin. May ilan sa kanila ang tuluyan nang nalunok ang kanilang mga dila samantalang tinubuan naman ang iba ng buntot na pinutol naman ng kawal upang gawing latigo para na rin sa mga alipin na lalampas sa tatlong oras ang pagtulog.

Sa kanilang pagtulog, nanaginip pa rin sila sa wika ng kanilang kabataan, sa wikang nagdadala ng simoy at samyo ng hangin at mga bulaklak sa parang.

Sa wikang hitik sa diyamante.

Ngunit hindi diyamante ang nakita ng alipin, kundi isang salamin. Kinilatis niya ito at naalala niya ang talim ng kidlat at ang malinaw na batis sa kanyang bayan. Isinilid niya ito sa kanyang bulsa upang hindi makita ng kawal na papalapit.

Nang gabing iyon, patago niyang muling tiningnan ang salamin. Una niyang nabanaagaan ang mga bituin at ang lalim ng kanyang mata. May mahika ang salamin. Muli nilang narining ang sigaw ng paggising mula sa tulog na kawal. Dali-dali niyang inihanda ang lubid, ang buhangin at bato, at ang iba pang materyales. Napangiti ang ilang bantay na kawal dahil sa kakaibang kilos ng ilang alipin. Tila nakakain sila ng hangin, tila mga bubuyog silang gustong maging kabayo kung gumalaw—paglalarawan ng isang kawal.

Sumapit ang gabi at muling tiningnan ng alipin ang salamin. Unti-unting binibigyang-hubog nito ang kanyang natitirang anyo. Hanggang sa binuksan niya ang kanyang bibig upang tingnang muli ang kanyang dila. Nagitla siya sa nakita, isang madilim na balon na punong-puno ng dugo, gutay-gutay na dila. Ito ang unang pagkakataon na nakita niya ang kanyang dila.

Ginising niya ang ilang kasamahan at ipinakita ang nakita. O ipinakita ng kanyang nakita ang matagal niya nang gustong makita.

Ibinuka nila ang kanilang mga bibig sa harapan ng salamin at pareho-pareho ang kanilang natuklasan, ang gutay-gutay na mga dila. Tiim-bagang humikbi ang ilan at nagpuyos ang kanilang damdamin. Sinuntok ng ilang alipin ang pader at ang iba'y nagbuga ng laway at dugo sa sahig. Naalala nilang lahat ang kanilang mga ina. Ang mga suso ng kanilang ina at asawa. Ang ilang mga hagbayong alipin na may natitira pang buong piraso ng dila ay sinimulan nang kainin at gutay-gutayin ang kanilang mga dila.

Parang kidlat na nilibot ng aliping may dalang salamin ang buong tore hanggang sa marating niya ang huling palapag. Nasa mundo pa rin ng mga panaginip ang mga kawal, hanggang sa nagising ang mga ito sa kakaibang ingay na bumalot sa buong tore. Iba't ibang sigaw ang narinig, parang kumakain ng hangin, katulad ng isang kakaibang panalangin, naghalo-halong mga salita na noon pa lamang muling narinig. Ayon sa mga propetang nagsalaysay ng kuwento ng tore iisa lamang raw ang kahulugan ng mga sigaw: gatas at pukyutan.

Parabula ng mga Barang

At nawalan ng pandinig ang huling propeta ng lungsod. Sinabi ng doktor na ito'y panandalian lamang. Babalik ito kapag muling makalabas ang insektong nakapasok sa kanyang tenga nang gabing nilusob sila ng mga kakaibang barang na sinasabing kumapit sa moog at sinimulang kainin ang ilang bahagi nito. May mga haka-hakang labis na ipinagdamdam ng propeta ang pagkawala ng kanyang asawa sa balkon ng gabing iyon.

Malamang kinain ito ng mga barang, sabi ng mga kawal na hanggang ngayon ay hindi pa rin idinidilat ang kanilang mga mata dahil na rin sa takot na makita pa ang ibang pinsala. Tanging ang doktor na lamang ang natitirang tagapagsalita at nagbibigay-opinyon sa mga pangyayari para sa buong bayang noon lamang natipon sa harapan ng isang malaking pugon, kung saan inaasahan nilang magpapakita ang kanilang diyos o ang sugo nito para ibigay ang lunas o panlaban sa mga barang.

Kung nakakapagsalita sana ang propeta, siya lamang ang haharap sa pugon upang kausapin ang kanilang diyos at sabihin ang kahulugan ng pagdating ng mga barang, katulad nang dumilim ng tatlong buwan at sumayaw ang araw, kasabay ng pagkamatay ng dagat: bigla na lamang nawala ang mga alon at namuo ang mga bantayog ng asin.

Kahit isang salita lamang mula sa propeta, sambit ng isang babaeng kalong ang kanyang sanggol na walang hinlalaki dahil kinain ito ng mga barang. Subalit paano siya magsasalita kung wala na siyang pandinig?, tanong naman ng lalaking tulisan na pansamantalang pinalaya dahil naubos ng mga barang ang mga rehas. Ngunit wala rin sa kanila ang tumatakas, sapagkat, tiyak na makakasalubong pa nila ang ibang hukbo ng insekto sa labas. May mga balitang nakarating na ang mga barang at kinakain nito ang iba pang moog at mga tore sa iba't ibang panig ng pinag-isang kaharian. At nabibingi rin ang mga huling propeta o kung hindi man nagpapakamatay na lamang sa loob ng mga templo.

Isang gabi, naidlip at nanaginip ang propeta. Nakita niya muli ang kanyang asawa sa balkon. Dinidilig nito ang kanyang mga halaman habang umaawit ng isang epikong itinuro niya sa kanya bago niya ito pakasalan. Ito ang epiko ng eternal na pag-ibig nina Liwanag at Mutyang Dilim.

Pinagmasdan ng propeta ang kanyang asawa mula sa isang sulok. Tila rumaragasang talon ang bagsak ng buhok at ang hubog ng balakang, ang bahaging gustong-gusto niyang hawakan sa tuwing magtatalik sila. Dahan-dahan siyang naglakad papunta rito. Sinalubong siya nito ng isang mainit na halik at saka niya ito sinaksak sa puso. At dumating naman ang mga barang para kunin ang katawan. Tila mga inakay itong naakay sa amoy ng dugo. Ito ang aming alay, pabulong na sambit ng propeta sa isang hukbo ng mga insektong nagliliyab ang pakpak. Dahan-dahang ibinaon ng mga barang ang kanilang mga pangil sa katawan at saka lumipad palayo sa lungsod.

May mga nakikita pa sana siyang aninong tila nakapaligid sa buong lungsod nang bigla niyang maramdaman ang pananakit sa bahaging kaliwa ng kanyang tenga. Ito ang gumising sa kanya at sa harapan niya ang buong lupon ng mga ministro na may mga panot sa ulo, ang mga heneral na nakapikit, iba pang mga kawal at mga gurong-kagawad, at ang mediko. Matagal na silang nasa loob ng silid, nagmasid at nakinig sa kanya. Humingi siya ng tubig mula sa isang alipin.

Nagsalita ka habang natutulog, ang sabi ng doktor at saka niya ipinakita ang isang patay na insekto mula sa isang garapon, na sinabing lumabas mula sa kanyang tenga. Ito ang unang ebidensya.

At nagbulungan ang lahat sa silid, parang mga barang.

Parabula ng Uwak

Sa dulo ng bahaghari, natagpuan ng uwak ang isang isla ng mga bangkay. Puting-puti ang mga katawan, na pinagpipiyestahan ng mga uod na nakaligtas sa pagkalunod. Tinuka niya ang isang uod, upang dalhin pabalik sa arko.

Ito ang magiging ebidensya.

Humupa na ang tubig at buhay na muli ang mundo. Umaawit ang uod sa pagitan ng kanyang tuka, pinagpapawisan ito, kakaibang samyo na noon pa lamang naamoy ng itim na ibon. (Huwag na nating patagalin ang kuwento.) Nalunok ng uwak ang uod. At sumibol sa kanyang lalamunan ang panibagong gutom, kasabay ng pagkaumay sa butong halaman na ibinibigay sa kanya ng isang anak ni Noe.

Bumalik siya muli sa isla ng mga bangkay, at paulit-ulit na tinangkang maghatid ng uod sa arko. Ito ang kanyang ebanghelyo.

Ngunit laging niyang nalulunok ang uod, marahil dahil sa hangin, o dahil sa boses ng uod o layo na ng arko o kaya sa kakaibang tamis ng pagkahig, pagtuka, at paglunok. Pananadya ang kanyang sadya. Binibiro niya ang kanyang sarili sa kanyang bagong buhay, bagong paglalaro. Ito ang unang biyaya ng delubyo.

Hanggang sa maubos niya ang mga uod at nagsimula siyang tikman ang natitirang laman ng mga bangkay. Higit siyang nasiyahan sa lasa. Kakaibang lakas at may init itong inihahatid sa kanyang nagyeyelong puso. Napansin ng uwak na higit na kuminang ang itim niyang balahibo dahil sa bagong pagkain.

Hanggang sa muling dumating ang malakas na ulan, at natunaw ang bahaghari. Noon lumipad palayo ang uwak, at nagsimulang hanapin ang arko, naghanap ng maiuuwing ebidensya na ganap na pupuno sa kanyang unang misyon. Pumitas siya ng iba't ibang prutas, (muntikan pa siyang limang ulit na malason), kumuha ng ilang uri ng mapait at matinik na tangkay, hanggang sa magawi siya sa isang bukid, kung saan may palakad-lakad na inahin, kasama ang kanyang mga sisiw. Kumikinang na ginto! Dinagit niya ang isang sisiw na sa

kalauna’y dahan-dahan niya ring kinain sa isang bakanteng pugad.

Tuluyan nang naligaw ng daan ang uwak. Kaya isinantabi niya na ang pagbabalik. At sa pagliliwaliw sa sariling pagkaligaw, muli siyang nakarating sa iba pang isla ng mga bangkay, marami pang bahaghari ang sumibol, at ilan pang mga bagong uri ng uod at sariwang laman na sari-sari ang lasa ang natikman. Hindi na muling nagbagong anyo ang kanyang mga pakpak—kulay gabi, mataimtim na itim.

At kapag dumarating ang gabi, napapaisip ang uwak sa kung paano niya mauubos ang buong mundo: ang mundong inuuod, ang mundong punong-puno ng isla ng mga bangkay at sari-saring bahaghari. Maaari kayang ang mundo mismo ang ebidensyang kailangan kong ipasok sa loob ng arko?

Tuwing may bagong bagyo, humahapo ang uwak sa isang sulok sa kuweba. Puting-puti ang paligid, kakulay ng mga unang bangkay na kanyang nakita at umuugong ang hangin, habang tila mula sa dulo ng lahat ay nababanaagan niya ang anino ng paparating na arko—palutang-lutang, walang laman.